

2024 19

Elektronik (e-) Defter Uygulamasına İlişkin Değişiklikler

21 Mayıs 2024 günlü Resmi Gazetede yayımlanmış olan [Elektronik Defter Genel Tebliği \(Sıra No: 1\)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sıra No: 4\)](#) ile e-Defter dosyalarının oluşturulması ve berat dosyalarının e-Defter uygulamasına yüklenmesine ilişkin sürelerde ve e-Defter uygulamasına dâhil olma zorunluluğunda değişiklikler yapılmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığınca e-Defter portalında 22 Mayıs 2024 tarihinde konuya ilişkin bir de [Duyuru](#) yayımlanmıştır.

Konuya ilişkin ayrıntılar aşağıdaki gibidir.

1) e-Defter Dosyalarının Oluşturulması Ve Berat Dosyalarının E-Defter Uygulamasına Yüklenmesine İlişkin Süreler Yeniden Belirlenmiştir

Bu Tebliğ ile Elektronik Defter Genel Tebliği'nin "e-Defter Dosyalarının Oluşturulması ve Berat Dosyalarının e-Defter Uygulamasına Yüklenmesi" başlıklı 4.3. bölümünde yapılan değişiklikle, e-Defter dosyalarının oluşturulması ve berat dosyalarının e-Defter uygulamasına yüklenmesine ilişkin süreler, 10 gün uzatılmak suretiyle aşağıdaki gösterildiği şekliyle yeniden belirlenmiştir.

Bu değişiklikler 2024/1 dönemi için oluşturulacak e-Defterlerden başlamak ve bu dönem ile bu dönem takip eden dönemlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1.1. **Aylık** yükleme tercihinde bulunulması halinde süreler

Aylık yükleme tercihinde bulunanlar için; e-Defter dosyalarının oluşturulması ve berat dosyalarının e-Defter uygulamasına yüklenmesine ilişkin süreler aşağıdaki gibidir.

- a) Defter ve berat dosyalarının ilgili olduğu ayı takip eden dördüncü ayın 10 uncu günü sonuna kadar,
b- Hesap dönemlerinin son ayına ait defter ve berat dosyaları, gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verildiği ayı takip eden ayın 10 uncu günü sonuna kadar.

Ay	Süreler (en son gün itibariyle)
Ocak	Mayıs ayının 10 uncu gün sonu
Şubat	Haziran ayının 10 uncu gün sonu
Mart	Temmuz ayının 10 uncu gün sonu

Nisan	Ağustos ayının 10 uncu gün sonu
Mayıs	Eylül ayının 10 uncu gün sonu
Haziran	Ekim ayının 10 uncu gün sonu
Temmuz	Kasım ayının 10 uncu gün sonu
Ağustos	Aralık ayının 10 uncu gün sonu
Eylül	Ocak ayının 10 uncu gün sonu
Ekim	Şubat ayının 10 uncu gün sonu
Kasım	Mart ayının 10 uncu gün sonu
Aralık	Gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verileceği ayı takip eden ayın 10 uncu günü sonuna kadar.

1.2. **Geçici vergi dönemleri bazında** yükleme tercihinde bulunulması halinde süreler

Geçici vergi dönemleri bazında yükleme tercihinde bulunanlar için; e-Defter dosyalarının oluşturulması ve berat dosyalarının e-Defter uygulamasına yüklenmesine ilişkin süreler aşağıdaki gibidir.

1. Defter ve berat dosyalarının ilgili olduğu geçici vergi dönemine ilişkin geçici vergi beyannamesinin verileceği ayı takip eden ayın 10 uncu günü sonuna kadar,
2. Son dönem geçici vergi dönemine ilişkin ayların defter ve berat dosyalarının, gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verildiği ayı takip eden ayın 10 uncu günü sonuna kadar.

Geçici vergi dönemleri	Süreler (en son gün itibariyle)
Ocak-Şubat-Mart	Haziran ayının 10 uncu gün sonu
Nisan-Mayıs-Haziran	Eylül ayının 10 uncu gün sonu
Temmuz-Ağustos-Eylül	Aralık ayının 10 uncu gün sonu
Ekim-Kasım-Aralık	Gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verileceği ayı takip eden ayın 10 uncu günü sonuna kadar.

Özel hesap dönemini kullanan mükelleflerin, yukarıdaki tabloda yer alan bilgileri, hesap dönemlerinin başlangıç ve bitiş aylarına uygun olarak dikkate almaları gerekmektedir. Örneğin 1 Nisan – 31 Mart özel hesap dönemini kullanan bir ve aylık yükleme tercihinde bulunan bir kurumlar vergisi mükellef için hesap döneminin son ayı Mart olmaktadır. Buna göre Mart ayına ilişkin e-Defter dosyalarının oluşturulması ve berat dosyalarının e-Defter uygulamasına yüklenmesine ilişkin süre, kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ayı takip eden ayın 10 uncu günü sonuna kadar olduğundan;

1. Örneğin 1 Nisan 2023 – 31 Mart 2024 dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi, dönemi takip eden 4 ay içinde yani 31 Temmuz 2024 ayı sonuna kadar verilmelidir,

2. Bu durumda 2024/Mart dönemine ilişkin e-Defter dosyalarının oluşturulması ve berat dosyalarının e-Defter uygulamasına yüklenmesine ilişkin sürenin sonu **10 Aralık 2024** olmaktadır.

Bu düzenleme, 2024/1 dönemi için oluşturulacak e-Defterlerden başlamak ve bu dönem ile bu dönemi takip eden dönemlere uygulanmak üzere 21 Mayıs 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2) e-Defter Uygulamasına Dâhil Olma Zorunluluğuna İlişkin Değişiklikler

e-Defter Tebliğinin “e-Defter Uygulamasına Dâhil Olma Zorunluluğu” başlıklı 3.2. bölümünün 3.2.6. numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere yeni fıkralar eklenmek suretiyle e-Defter uygulamasına dâhil olma zorunluluğuna ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

2.1. e-Defter uygulamasına dâhil olmak zorunda olmasına rağmen uygulamaya dâhil olmayan mükelleflerin e-Defter hesaplarının re’sen açılması

e-Defter uygulamasına dâhil olmak zorunda olmasına rağmen uygulamaya dâhil olmayan mükelleflerin e-Defter hesapları, zorunluluğun başladığı tarih itibarıyla Başkanlık tarafından re’sen açılacaktır ve durum mükellefe bildirilecektir. Bu bildirim yapılmamış olması mükellefin e-Defter uygulamasına dâhil olma zorunluluğunu ortadan kaldırmayacaktır. Bu mükellefler, e-Defter uygulamasına dâhil olmaları gereken tarihten itibaren kağıt ortamında defter tutamayacaklar, kağıt ortamında tuttıkları defterler hiç tutulmamış sayılacaktır.

21/5/2024 tarihi itibarıyla e-Defter uygulamasına dâhil olmak zorunda olmasına rağmen uygulamaya dahil olmayan mükelleflerin e-Defter hesapları, Başkanlık tarafından mükelleflere yapılan bildirim tarihini takip eden ay başından geçerli olmak üzere re’sen açılacaktır ve bu durum mükellefe bildirilecektir. Söz konusu mükellefler, bahse konu ay başından itibaren kağıt ortamında defter tutamayacaklar, kağıt ortamında tuttıkları defterler hiç tutulmamış sayılacaktır.

2.2. İşi bırakıp daha sonra yeniden mükellefiyet tesis ettiren gerçek kişi mükelleflerin durumu

e-Defter uygulamasına dâhil olduktan sonra veya dâhil olmak zorundayken işi bırakıp daha sonra yeniden mükellefiyet tesis ettiren gerçek kişi mükellefler, bilanço esasına göre defter tutma yükümlülüğünün bulunması halinde, işe başladıkları tarih itibarıyla e-Defter uygulamasına geçmek zorundadırlar.

2.3. e-Defter uygulamasına dâhil olan veya dâhil olmak zorunda olan bir gerçek kişi mükellefin ticaret şirketine dönüşmesinde e-Defter durumu

e-Defter uygulamasına dâhil olan veya dâhil olmak zorunda olan bir gerçek kişi mükellefin ticaret şirketine dönüşmesi halinde, yeni kurulan ticaret şirketi de e-Defter uygulamasına dâhil olmak zorundadır. Uygulamaya dâhil olma süresi hiçbir koşulda işlemin ticaret siciline tescil tarihini takip eden ayın başından itibaren 3 ayı geçemez.

2.4. Haklarında iflas kararı verilen mükelleflerin e-Defter hesaplarının durumu

Haklarında iflas kararı verilen mükelleflerin e-Defter hesapları, iflas idaresi/dairesinin talebine istinaden kapatılabilir. e-Defter hesapları kapatılan mükelleflerin defterleri kağıt ortamında tutulmaya devam

edilir. İflas kararının kaldırılması halinde söz konusu mükellefler yeniden e-Defter uygulamasına geçmek zorundadır. Bu durumda uygulamaya geçme süresi hiçbir koşulda işlemin ticaret siciline tescil tarihini takip eden ayın başından itibaren 3 ayı geçemez.

3) Muvafakatnamenin Dijital Vergi Dairesi Üzerinden De Elektronik Ortamda Verilebilmesi Olanağı Getirilmiştir

Bu Tebliğ ile Elektronik Defter Genel Tebliği'nin "e-Defter Dosyalarının Oluşturulması ve Berat Dosyalarının e-Defter Uygulamasına Yüklenmesi" başlıklı 4.3. Bölümünün 4.3.7. nolu fıkrasında yapılan değişiklikle, muvafakatnamenin Dijital Vergi Dairesi üzerinden de elektronik ortamda verilebilmesi olanağı getirilmiştir.

Buna göre; -Defter ve berat dosyalarının mükelleflerin kendilerine ait Nitelikli Elektronik Sertifika (NES) veya Mali Mühür ile imzalanması esas olmakla birlikte, mükellefler tarafından noterde tanzim olunan özel vekaletnamede veya Başkanlık tarafından belirlenen usullere göre oluşturulan elektronik imzalı ya da Dijital Vergi Dairesi üzerinden elektronik ortamda verilen muvafakatnamede belirtilmesi kaydıyla; Başkanlıktan bu hususta izin alan özel entegratörlerin veya yazılım uyumluluk onayı verilen yazılım firmalarının ya da defter tutma hususunda 3568 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yetki verilen meslek mensuplarının Mali Mührü ya da NES'i ile zaman damgalı olarak imzalanması/onaylanması ve bunlar tarafından defter ve berat dosyalarının Başkanlık sistemlerine yüklenmesi de mümkündür. Bu amaçla tanzim olunan özel vekaletnamede veya muvafakatnamede; hangi ay/yıl/hesap dönemine ait e-Defter ve beratların hangi özel entegratör veya yazılım uyumluluk onayı verilen yazılım firmaları ya da meslek mensubu tarafından imzalanmasına yetki verildiği açık bir şekilde belirtilmeli ve mükellef tarafından söz konusu vekâletname veya muvafakatname bilgilerinin e-Defter uygulaması ya da Dijital Vergi Dairesi aracılığı ile Başkanlık sistemine yüklenmesi gerekmektedir. Tanzim olunan özel vekaletname veya muvafakatname bilgilerinin Başkanlık sistemine yüklenmesini müteakip, vekaletnamede veya muvafakatnamede belirtilen ay/yıl/hesap dönemlerine ait e-Defter ve beratların özel entegratörün, yazılım uyumluluk onayı verilen yazılım firmalarının ya da meslek mensubunun Mali Mührü ya da NES'i ile de imzalama ve yükleme işlemleri gerçekleştirilebilir. Bu suretle özel entegratörlere, yazılım uyumluluk onayı verilen yazılım firmalarına ya da meslek mensuplarına e-Defter dosyalarının ve beratlarının imzalanma ve yükleme izninin verilmesi, mükelleflerin bu işlemlerden doğan hukuki ve cezai sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Vekaletnamede veya muvafakatnamede belirtilmeyen ay/yıl/hesap dönemlerine ait e-Defter ve beratların mükellefin kendisine ait NES veya Mali Mühür ile zaman damgalı olarak imzalanması gerekmektedir.

4) e-Defterlere İlişkin İkincil Kopya İle İlgili Hükümleri Kaldırılmıştır

Bu Tebliğ ile Elektronik Defter Genel Tebliği'nin "4.4. e-Defter Dosyaları, Berat Dosyaları ve Muhasebe Fişlerinin Muhafaza ve İbrazı" başlıklı bölümünün 4.4.1 numaralı fıkrasında yapılan değişiklikler ile; e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarının, özel entegratörlerin bilgi işlem sistemlerinde ya da Başkanlığın bilgi işlem sistemlerinde asgari 10 yıl süre ile muhafaza edilmesi zorunluluğu kaldırılmıştır.

5) Mücbir Sebep Halleri Nedeniyle E-Defter Zayi Belgesi Başvuru Süresi 15 Günden 30 Güne Çıkartılmıştır

Tebliğin "7. Diğer Hususlar" başlıklı bölümünün 7.1. numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle; Mücbir Sebep halleri nedeniyle e-defter zayi belgesi başvuru süresi 15 günden 30 güne çıkartılmıştır.

Buna göre; e-Defter tutanların, Vergi Usul Kanununda belirtilen "Mücbir Sebep" halleri nedeniyle e-Defter veya beratlarına ait kayıtlarının bozulması, silinmesi, zarar görmesi veya işlem görememesi ve e-Defter ve berat dosyalarının muhafaza edildiği e-Defter saklama hizmeti veren özel entegratör kuruluşlardan veya Başkanlıktan temin edilemediği hallerde, söz konusu durumların öğrenilmesinden itibaren tevsik edici bilgi ve belgeleri ile birlikte **30 gün içinde** ticari işletmesinin bulunduğu yetkili mahkemesine başvurarak kendisine bir zayi belgesi verilmesi için başvurmaları gerekmektedir.

6) e-Defter Uygulamasına Dahil Olan Mükelleflerin ve Uyumlu Yazılım Firmalarına Yönelik ÖNEMLİ Uyarı

Gelir İdaresi Başkanlığınca e-Defter portalında 22 Mayıs 2024 tarihinde yayımlanan [Duyuru](#) göre;

1. e-Defter uygulamasında yapılan geliştirme ile birlikte e-Defter Uygulaması ekranları yenilenmiş ve kullanıma açılmıştır. Ayrıca söz konusu geliştirme ile birlikte **22.5.2024 tarihi itibarıyla** yüklenecek paketler için geçerli olmak üzere; e-Defter ve berat dosyalarının "eşanlı olarak" e-Defter uygulaması üzerinden veya web servis aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine yüklenme imkânı getirilmiştir.

Bu kapsamda;

1.1. **Belirtilen tarihten (22.05.2024) önce** e-Defter uygulamasına yüklenmiş olan berat dosyalarına ilişkin e-Defter ve GİB onaylı berat dosyalarının, e-Defter Saklama Uygulaması üzerinden Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine yüklenmesi gerekmektedir.

1.2. **Belirtilen tarih (22.5.2024) ve sonrasında** yüklenecek e-Defter ve berat dosyalarının, Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine **eşanlı** olarak yüklenmesi gerekmektedir. Eşanlı olarak yüklenen e-Defter ve berat dosyaları için e-Defter Saklama Uygulaması üzerinden işlem yapılmayacaktır.

2. Diğer taraftan, Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No:4) ile elektronik defter ve berat dosyalarının Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerine yüklenmesine ilişkin süreler uzatılmış; e-Defter ve berat dosyalarının Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yazılım uyumluluk onayı verilen yazılım firmalarının veya defter tutma hususunda 3568 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yetki verilen Meslek Mensuplarının "Mali Mührü" ya da "Nitelikli Elektronik Sertifikası" ile imzalanması/onaylanması ve defter ve berat dosyalarının bunlar tarafından Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerine yüklenebilmesi için Dijital Vergi Dairesi üzerinden muvafakatname verme imkânı getirilmiştir.

Bu kapsamda;

2.1. **Aylık yükleme tercihinde** bulunan mükellefler, dönem bazında ilgili olduğu ayı takip eden üçüncü ayın sonuna kadar Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerine yüklemeleri gereken elektronik defter ve berat dosyalarını bundan böyle ilgili olduğu ayı takip eden dördüncü ayın 10'uncu günü sonuna kadar yükleyebilecektir.

2.2. **Geçici vergi dönemleri bazında yükleme tercihinde** bulunan mükellefler ise, üç aylık dönemler için, bu dönemlerin ilgili olduğu geçici vergi beyannamesinin verileceği ayı izleyen ayın 10'uncu günü sonuna yükleme yapabilecektir.

3. e-Defter Muvafakatname İşlemleri" Dijital Vergi Dairesi üzerinden kullanıma açılmıştır. e-Defter ve berat dosyalarının imzalanmasına, onaylanmasına ve yüklenmesine ilişkin olarak verilecek muvafakatname ile Meslek Mensupları ve Uyumlu yazılım firmaları, mükelleflerinin elektronik defter ve berat dosyalarını kendi mali mühürleri ya da elektronik imzaları ile imzalayıp Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerine yükleyebilecektir.

Bu Sirkülerimize ilişkin görüş, öneri ve sorularınızı info@narcon.com.tr'ye iletebilirsiniz.

Saygılarımızla.

NARCON YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

www.narcon.com.tr

24.5.2024